

Alexandru Andrei

DICTIONAR DE OMONIME AL LIMBII ROMÂNE

dicționar de omonime al limbii române

aparat - acarită - argintarie - banalizat - barbar - brăcinar - caiet
alcan - caiman - crampă - deriva - dispersie - eonom - efemerid
ente - filigram - gême - glomerulă - hiperbolă - oruit - imoralitate
nadvertență - încheia - junghi - kaizer - ludic - latitudine - magi
onolog - nebuloasă - novice - obârșie - oblon - urilație - pajură - p
ercepție - rafală - rumen - sas - săricică - șeruar - svab - tuler - t
atologie - tesut - turloii - urcă - văl

REGIS

Alexandru Andrei

**DICȚIONAR
DE
OMONIME**

REGIS

a¹, s. m. invar. prima literă a alfabetului limbii române; sunetul corepunzător acesteia

a², interj. 1. exclamatie care exprimă admirație, entuziasm, indignare, supărare. 2. exclamatie care exprimă reamintirea bruscă a unui lucru.

a³, prep. precedă infinitivul: a marca; stabilește un raport de comparație sau de asemănare: aduce a minciună.

a⁴, prep. formează numerale distributive: un tren a 10 vagoane.

a⁵, prep. în structura infinitivului (a dansa); în structura unor adeverbe (de-a binelea); în circumstanțialul de mod (miroase a benzină).

abá¹, s. f. țesătură din lână prelucrată la piuă, de culoare albă din care se croiesc haine țărănești.

abá², interj. (înv.) (în propoziții interogative) exclamație care exprimă mirarea, cu ajutorul ei i se atrage unei persoane atenția când vorbește.

abagerie¹, -ii s. f. atelier sau industrie producătoare de haine.

abagerie², s. f meserie de abagiu.

abandón¹, -uri s. n. părăsirea familiei de către persoana care avea obligații morale de a o întreține.

abandón², -uri s. n. renunțarea de către un concurent de a mai continua o întrecere sportivă.

abatáj¹, -e s. n. modalitatea de tăiere sau de extragere a unei roci dintr-un zăcământ.

abatáj², -e s. n. sacrificarea animalelor la abator.

abáte¹, -ti s. m. titlu dat superiorului unei abații; titlu onorific acordat unor preoți catolici pentru meritele lor.

abáte², vb. 1. a se îndepărta de la o anumită cale; 1. (despre fenomene ale naturii) a veni pe neașteptate.

abáte³, vb. a doborî, a culca la pământ.

abátere¹, -ri s. f. încălcarea unor reguli.

abátere², -ri s. f. (tehn.) diferența dintre valoarea măsurată a unei mărimi și cea reală.

aberátie¹, -ii s. f. abatere de la ce este normal și corect, absurditate, ineptie.

aberátie², -ii s. f. defectiune a unei imagini produse de un instrument optic prin care se manifestă neclaritatea sau formarea de irizații pe contururi.

ablațiúne¹, -uni s. f. acțiunea de transportare cu ajutorul vântului, apelor și ghețarilor a materialului rezultat în urma dezagregării solului.

ablațiúne², -uni s. f. îndepărarea prin operație chirurgicală a unui organ, a unui membru al corpului omeneșc, a unei umflături.

abolít¹, -uri s.n. faptul de a aboli.

abolít², -ă, -ti, -e, adj. desființare.

abordá¹, vb. 1. a acosta la țărm; 2. a se apropiă de o altă navă (îndeosebi având intenții agresive).

abordá², vb. a se apropiă de o persoană cu scopul de a-i vorbi.

abordá³, vb. a începe tratarea, studierea unei teme, a aduce vorba despre ceva.

ábraş¹, ă adj. (despre cai) nărăvaș; (despre oameni) violent, impulsiv.

ábraş², -ă adj. (despre acțiunile oamenilor) fără rezultat, nereușit.

abrogát¹, -uri s. n. faptul de a abroga.

abrogát², -ă, ti, e adj. lege, decret fără valabilitate; care a fost anulat, desființat.

absolút¹, -ă adj. care este

independent de orice relație, de orice condiție; (mat.) a cărui valoare nu depinde de sistemul la care este raportat și nici de condițiile în care a fost măsurat.

absolut², -ă adv. cu desăvârșire, exact, perfect.

absolutóriu¹, -ie s. n. diplomă de absolvire a unei școli superioare.

absolutóriu², -ie adj. (jur.) care iartă, absolvă o greșală, o vină.

absolví¹, vb. a termina un ciclu de învățământ.

absolví², vb. a cruța, a scuti de o pedeapsă.

absorbit¹, -uri s. n. faptul de a absorbi.

absorbit², -ă, -ti, -e adj. încorporat în întregime, preocupat.

absorbție¹, -ții s. f. metodă prin care un corp lichid sau solid încorporează din exterior o substanță.

absorbție², -ti s. f. încrucișarea succesivă a unei rase superioare cu una inferioară în scopul îmbunătățirii acesteia.

abúrit¹, -uri s. n. faptul de a aburi; exalare; adiere.

abúrit², -ă, -ti, -e adj. lichid care degajă aburi; exalat; adiat; ușor băut.

abúz¹, -uri s. n. nerespectarea legalității, încălcarea normelor legale.

abúz², -uri s. n. folosirea fără limite a unui lucru; exces.

ac, ace s. n. ustensilă de metal folosită în domeniul croitoriei.

ac², ace s. n. frunză îngustă caracteristică coniferelor.

ac³, ace s. n. organ de apărare și atac al unor insecte.

acaparát¹, -uri s. n. faptul de a acapara, acaparare.

acaparát², -ă, -ți, -e adj. care a fost acaparat, luat cu japca.

acár¹, -i s. m. macagiu.

acár², -e s. n. cutiuță pentru ace.

acár³, -i s. m. persoană care face ace.

acár⁴, -e s. n. (reg.) conci de sărmă, de fier.

acatist¹, s. n. slujbă bisericescă ortodoxă în cinstea Fecioarei Maria și a altor sfinti.

acatist², s. n. pomelnic dat preotului care prin legea creștină are obligația de a se ruga pentru persoanele înscrise în acesta.

acarită¹, -te s. f (pop.) cutiuță în care se păstrează ace și alte lucruri mărunte necesare cusutului.

acarită², -te s. f (reg.) căpușă.

accès¹, -e s. n. manifestare bruscă a unor tulburări organice, izbucnire violentă a unei stări sufletești, ex.: acces de furie.

accès², -e s. n. libertatea de a pătrunde sau de a ajunge într-un anumit loc.

accidént¹, -e s. n. întâmplare neprevăzută care întrerupe mersul firesc al lucrurilor sau care provoacă o avarie, rănirea sau moartea cuiva.

accidént², -ti s. m. (muz.) alterație.

achitá¹, vb. a plăti o datorie materială sau morală.

achitá², vb. a declara pe cineva nevinovat (prinț-o hotărâre judecătorească).

achiú¹, -ii s. m. (bot.; inv.) telină.

achiú², -iuri s. n. 1. bilă de încercare la jocul de billiard, care stabilește persoana care începe partida. 2. tac.

acíclic¹, -ă adj. (despre flori) ale cărei organe sunt așezate în formă de spirală.

acíclic², -ă adj. (chim.) nu conține atomi legați în ciclu în molecula sa.

acoládă¹, -e s. f. semn grafic în formă de arc ce unește orizontal sau vertical formule, cifre etc.

acoládă², -e s. f. ritual al cavalerilor din epoca medievală constând dintr-o îmbrățișare și o atingere cu latul spadei.

acompaniá¹, vb. a executa partea de acompaniament a unei bucăți muzicale.

acompaniá², vb. a însoți pe cineva.

acoperí¹, vb. a așeza peste un obiect sau peste o ființă ceva care să o protejeze.

acoperí², vb. a tăinui, a ascunde.

acoperí³, vb. (sport) a acoperi o oarecare distanță, portiune.

acórd¹, -uri s. n. înțelegere între două sau mai mult persoane.

acórd², -uri s.n. (lingv.) concordanță între gen, număr, caz între forme ale cuvintelor legate prin

Respect pentru proprietatea intelectuală

raporturi sintactice de determinare.

acord³, -uri s. n. sonoritate rezultată din unirea a cel puțin trei sunete de înălțimi diferite care formează o unitate armonică.

acordá¹, vb. a da (ceva) cu bunăvoieță, ex.: a acorda un titlu onorific.

acordá², vb. a stabili un acord, o legătură gramaticală.

acordá³, vb. a stabili tonurile unui instrument astfel încât să fie la aceeași înălțime.

acordór¹, -oare s. n. ustensilă folosită la acordarea unor instrumente muzicale.

acordór², -i s. m. persoană a cărei preocupare este acordarea instrumentelor muzicale.

acorie¹, s. f. anomalie constând în absența congenitală a pupilei.

acorie², s. f. lipsa senzației de sațietate la masă.

acostá¹, vb. (despre nave) a se apropi de țărm sau de chei în vederea legării.

acostá², vb. a opri pe cineva din drum și a-i se adresa într-un mod supărător.

acreditá¹, vb. a numi și a trimite în altă țară un reprezentant (diplomat, ziarist).

acreditá², vb. a deschide, a pune la dispoziția cuiva un acreditiv.

ácrú¹, -i s. m. unitate de măsurare a terenurilor egală cu aproximativ 4000m².

ácrú², -ă adj. care are gustul

otetului, al lămâii.

act¹, -e s. n. document eliberat de o instituție prin care se atestă un fapt, o obligație.

act², -e s. n. manifestare a activității umane, acțiune.

act³, -e s. n. diviziunea unei opere dramatice reprezentând o anumită etapă în desfășurarea acțiunii.

activ¹, -ă adj. care ia parte la o anumită acțiune, harnic, muncitor; (chim.) care intră ușor în diferite reacții; (lingv.) arată că acțiunea verbului este săvârșită de subiect; (ec.) în cadrul operațiilor economice când veniturile depășesc cheltuielile.

activ², s. n. ansamblul de mijloace economice ce aparțină diferitelor forme de organizare a activității economice.

activá¹, vb. a întreprinde, a desfășura o anumită activitate.

activá², vb. a intra în cadrele permanente ale armatei.

activá³, vb. a pune în acțiune.

actúar¹, -i s. m. specialist în domeniul calculelor statistice.

actúar², -i s. m. scrib care redactă scrisori în perioada română.

actioná¹, vb. a face, a întreprinde ceva.

actioná², vb. a introduce o acțiune juridică.

actiune¹, -uni s. f. 1. desfășurarea unei activități în scopul atingerii unor cauze; 2. partea dintr-o

operă¹ literară în care se relatează fapte concrete, 3. (lingv.) activitatea, mișcarea exprimată de un verb.

acțiune², -uni s. f. (jur.) document prin care se solicită rezolvarea unor conflicte.

acțiune³, -uni s. f. (ec.) hârtie de valoare care reprezintă o anumită parte fixă, dinainte stabilită din capitalul unei societăți, ceea ce dă dreptul detinătorului să primească dividende.

acuarélă¹, -ele s. f. tehnică în pictură care folosește culori diluate cu apă.

acuarélă², -ele s. f. vopsea folosită în acuarelă; pictură executată cu o asemenea vopsea.

acút¹, -ă adj. (despre dureri) pătrunzător; (despre boli) care evoluează repede.

acút², -ă adj. (muz.) înalt, ascuțit.

adágio¹, adv. (muz.) lent, rar.

adágio², s. n. (muz.) parte dintr-o compozitie muzicală care se interpretează într-un tempo lent.

adânc¹, -ă adj. (despre ape) al cărui fund se află la mare distanță de suprafață.

adânc², -uri s.n adâncime, străfund.

adaptá¹, vb. a se transforma pentru a corespunde anumitor cerințe.

adaptá², vb. a se obișnui, a se deprinde, a se acomoda.

adaptáre¹, -ări s. f. (biol.) capacitatea organismelor să de a se adapta în funcție de schimbările intervenite în

condițiile lor de viață.

adaptáre², -ări s. f. (adaptare cinematografică)

transpunerea pe ecran a unei opere literare sau muzicale.

aditív¹, -ă adj. (mat.) referitor la operația de adunare.

aditív², -e s. n. substanță care se adaugă la un ulei mineral pentru a-i ameliora proprietățile sau pentru a obține noi calități.

administrá¹, vb. a conduce (o gospodărie, o întreprindere).

administrá², vb. a da unui bolnav un medicament.

adoptá¹, vb. a înfia un copil.

adoptá², vb. 1. a accepta o hotărâre, o lege în urma unui vot. 2. a-și însuși o anumită atitudine, comportare.

adormí¹, vb. a trece de la starea de veghe la cea de somn,

adormí², vb. (bis.) a trece la cele veșnice, a muri.

adresá¹, vb. a se îndrepta către cineva punându-i o întrebare.

adresa², vb. a scrie adresa pe o scrisoare, pe un colet.

aduce¹, vb. a lua cu sine (ceva sau pe cineva).

aduce², vb. a produce, a crea.

adúce³, vb. a semăna cu

cineva.

adunáre¹, -ări s. f. 1. acțiunea de a se aduna; întrunire a mai multor persoane pentru a discuta anumite probleme de interes comun, 2. operație aritmetică fundamentală prin care se totalizează mai multe

Responșe numere într-unul singur.

adunáre², -ări s. f. organ reprezentativ constituit după anumite reguli capabil să ia unele hotărâri, ex.: Adunare legislativă.

adunátor¹, -oáre s. n. agregat folosit la recoltarea cerealelor și fânului.

adunátor², -oáre adj., s. m., s. f. (individ) care culege, strângător, nerisipitor.

aér, s. n. amestec de gaze care formează atmosfera terestră.

aér², s. n. (bis.) val ornamental cu chipul lui Iisus răstignit cu care se acoperă vasele liturgice.

aerát, -ă adj. (despre lichide) tratat prin introducerea de aer.

aerát², -ă adj. (livr.) (despre texte) care au o compoziție clară, simplă.

afácere¹, -i s. f. tranzacție comercială sau financiară bazată mai mult sau mai puțin pe speculă.

afácere², -i s. f. îndeletnicire, treabă, ocupație.

afectá¹, vb. a destina bunuri materiale, financiare etc. unui anumit scop.

afectá², vb. a se înnrăuza, a se supără.

afectát, -ă adj. înnrăuza, măhnit.

afectát², -ă adj. prefăcut, nenatural.

afectiúne¹, -i s. f prietenie, atașament față de cineva.

afectiúne², -i s. f. boală, stare patologică a unui organ.

aférént¹, -ă adj. 1. în legătură, dependent de ceva. 2.

cuvenit, care revine cuiva.

aférént², -ă adj. (anat.) care aduce ceva la un organ: vase aferente, nervi aferenți. **áfin¹**, -i s. m. arbust scund din regiunile de munte cu fructe comestibile.

afín², -ă s. m. (jur.) rudă prin alianță,

afinitáte¹, -ăti s. f. (chim.) proprietate a unor substanțe de a se combina.

afinitáte², -ăti s. f. apropiere între oameni datorită unor inclinații comune.

afişá¹, vb. a expune un afiș. **afişá²**, vb. (fam.) a apărea în tovărășia cuiva pentru a face impresie.

afişór¹, -óri, -oáre s. m., s. f. persoană care lipese afișe.

afişór², -oáre s. n. (electron.) dispozitiv pe care suprafață apar caractere alfanumerice comandate electric.

afix¹, -e s. n. nume generic pentru prefixe, sufixe și infixe.

afix², -e s. n. (mat.) punct care reprezintă un număr complex într-un sistem de coordonate carteziene.

aflá¹, vb. a auzi o nouitate, a primi vești sau informații.

aflá², vb. a se găsi într-un anumit loc, sau într-o anumită situație.

afumá¹, vb. a expune un aliment (în deosebi carne sau produse din carne) la fum pentru a-l conserva.

afumá², vb. (fig., fam.) a se ameli, a se îmbăta ușor.

agáte¹, s. f. pl. (sg. agat) varietate cristalină de silice

cu benzi divers colorate, folosită ca piatră semiprețioasă.

agáte², s. f. pl. (sg. agată) literă tipografică cu corpul de 5, 16 puncte.

agătător¹, -oáre s. f. lăntisor cusut la o haină pentru a se putea pune în cuier.

agătător², -oáre s. f. pl. grup de păsări având la picioare degetele dispuse două înainte și două înapoi, ceea ce le permite să se cătere cu ușurință pe copaci.

agént¹, -ă s. m. și f. reprezentant legal al unei instituții care îndeplinește anumite dispoziții date.

agent², -nți s. m. (biol.) factor activ care provoacă sau influențează un fenomen fizic, chimic etc.

agéstru¹, -e, -uri s. n. grămadă de bușteni, crengi aduse de ape; locul de îngrămadire a acestora; buștean adus de ape.

agéstru², -re s. n. con de dejecție.

agheasmatár¹, s. n. vas liturgic în care se păstrează agheasmă.

agheasmatár², s. n. carte cu rugăciuni din care se citește în timpul aghesmuirii.

agheásmă¹, s. f. apă sfântă.

agheásmă², s. f. (fig., fam.) băutură alcoolică.

aghesmuí¹, vb. a stropi cu agheasmă.

aghesmuí², vb. refl. (fig.) a se ameti.

aghesmuí³, vb. a bate, a lovi.

agitá¹, vb. 1. a se deplasa neliniștit dintr-o parte în alta;

2. (fam.) a se manifesta prin mișcări grăbite; 3. a se frământa, a se neliniști.

agitá², vb. a instiga la revoltă, a atâtă.

agitator¹, -óri, -oáre s. m. și f. persoană care tulbură linisteau punând la cale o acțiune (politică).

agitator², -oáre s. n. (chim.) aparat folosit la amestecarea substanțelor solide sau fluide în vedea omogenizării acestora.

aglomerá¹, vb. a aduna la un loc, a înghesui.

aglomerá², vb. a-i pune pe cap cuiva prea multe treburi.

aglomerát¹, -ă adj. contractat, ghemuit.

aglomerát², -e s. n. rocă formată prin acumularea de materiale provenite din explozii vulcanice.

aglutinánt¹, -ă adj. care lipește, unește.

aglutinánt², -ti s. m. anticorp din organismul animal care are rolul de a coagula bacteriile din corp.

aglutinánt³, -e s. n. substanță vâscoasă care ajută la păstrarea imprimeurilor pe tesături.

agónă¹, -oáne s. f. (inv.) agonie.

agónă², -ne s. f. linie terestră cu puncte fără declinație magnetică.

agónic¹, -ă adj. referitor la agonie.

agónic², -ă adj. (fiz.) curbă agonică = linie de declinație magnetică zero.

agregát¹, -e s. n. ansamblu de mașini care lucrează